

Uchwała Nr SO-9/0954/223/2023

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

z dnia 25 kwietnia 2023 roku

w sprawie: **wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Czempień za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia i objaśnieniami.**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 6/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 1 lutego 2023 r. w osobach:

Przewodniczący: Zdzisław Drost

Członkowie: Małgorzata Lisowska

Małgorzata Okrent

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668.) i art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634, z późn. zm.) wyraża o przedłożonym przez Burmistrza **Gminy Czempień** sprawozdaniu z **wykonania budżetu Gminy za 2022 rok** wraz z informacją o stanie mienia i objaśnieniami

opinię pozytywną.

UZASADNIENIE

I.

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania opinii było przedłożone przez Burmistrza roczne „Sprawozdanie z wykonania budżetu” Gminy Czempień za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami. Zgodnie z przepisem art. 267 ust. 1 pkt 3 Burmistrz przedstawia „informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego: „*Mienie komunalne – stanowi część mienia jednostek samorządu terytorialnego*” - vide „Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym”, red. P. Chmielnicki, Warszawa 2007.

Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową (ze zmianami) uchwaloną w pełnej szczególności klasyfikacji budżetowej, uchwałą w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (ze zmianami) oraz ze sprawozdaniami przedkładanymi Regionalnej Izbie Obrachunkowej.

Przedłożone „Sprawozdanie” Burmistrza z wykonania budżetu Gminy za 2022 rok zawiera:

- dane dotyczące realizacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetowych w ujęciu tabelarycznym oraz w ujęciu opisowym. W tabeli przedstawiono realizację dochodów i

wydatków w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej z wykazaniem planowanych kwot oraz wykonanych kwot dochodów i wydatków.

- wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej przekazanych ustawowo oraz realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz jednostkami samorządu terytorialnego,
- dane dotyczące przychodów i kosztów zakładów budżetowych, zadań realizowanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wykaz programów ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

II.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że uchwalony w dniu 20 grudnia 2021 r. budżet Gminy na 2022 rok wraz z wprowadzonymi (34 razy) przez Radę oraz Burmistrza, w ciągu roku budżetowego, zmianami został wykonany następująco:

- dochody wykonano w wysokości 78.913.680,23 zł, tj. 96,97 % planu (w tym dochody majątkowe w wysokości 12.567.749,96 zł, tj. 97,64 % planu),
- wydatki wykonano w wysokości 81.414.852,63 zł, tj. 94,38 % planu (w tym wydatki majątkowe w wysokości 21.282.691,97 zł, tj. 98,02 % planu),
- dochody bieżące wykonano w wysokości 66.345.930,27 zł i wydatki bieżące w kwocie 60.132.160,66 zł - spełniony wymóg z przepisu art. 242 ustawy o finansach publicznych,
- w wyniku tak zrealizowanego budżetu rok zamknął się deficytem budżetowym w kwocie 2.501.172,40 zł przy planowanym deficycie budżetowym w kwocie 4.883.275,45 zł.
- Na planowane przychody w kwocie 8.882.440,97 zł (z tytułu sprzedaży papierów wartościowych - emisji obligacji w kwocie 2.500.000,00 zł, tytułu zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE w kwocie 3.312.461,38 zł, z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 2.032.310,37 zł, wolnych środków w kwocie 37.669,22 zł, oraz ze spłat udzielonych pożyczek w kwocie 1.000.000,00 zł) wykonanie wynosi 12.167.915,46 zł (z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji w kwocie 5.812.461,38 zł, z tytułu wolnych środków w kwocie 3.532.363,71 zł, z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 2.073.090,37 zł, oraz z tytułu spłat udzielonych pożyczek w kwocie 750.000,00 zł).

Przychody z tytułu emisji obligacji zostały zrealizowane po podjęciu przez Radę Miejską uchwał o zaciągnięciu zobowiązań oraz po otrzymaniu pozytywnej opinii Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej.

- Rozchody zrealizowano w kwocie 3.749.165,52 zł (93,75 % planu), w tym z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek w kwocie 2.999.165,52 zł (100,00 % planu) oraz udzielonych pożyczek w kwocie 750.000,00 zł (75,00 % planu).

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku.

Ze „Sprawozdania z wykonania budżetu” wynika, że zadłużenie Gminy z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji komunalnych na koniec 2022 r. ogółem wyniosło 27.925.173,18 zł, w tym z umów zaliczanych do tytułów dłużnych – 20.000,00 zł oraz z tytułu kredytów/pożyczek i obligacji - 27.905.173,18 zł, co stanowi 35,39 % wykonanych dochodów. Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. W przedłożonym „Sprawozdaniu” w części opisowej przedstawiono poziom realizacji dochodów i wydatków (w tym również poziom wykonania poszczególnych zadań majątkowych) i omówiono przyczyny występujących rozbieżności pomiędzy planem a wykonaniem.
3. Skład Orzekający stwierdził zgodność wykazanych w „Sprawozdaniu” Burmistrza planowanych kwot z budżetem oraz poszczególnymi sprawozdaniami budżetowymi i informacjami dysponentów środków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, za wyjątkiem pozycji omówionych w punkcie III niniejszej opinii.
4. Analiza „Sprawozdania z wykonania budżetu” w powiązaniu ze sprawozdaniem budżetowym Rb-28S wykazała, że w n/w podziałkach klasyfikacji budżetowej (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń oraz groszowych przekroczeń) suma wydatków wykonanych i zobowiązań przekracza plan ustalony w budżecie:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	Wykonanie + zobowiązania (5+6)	Przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
010	01044	6050	107 621,21	103 029,31	20 000,00	123 029,31	15 408,10
400	40095	4210	0,00	0,00	624 268,88	624 268,88	624 268,88
400	40095	4300	415 900,00	414 187,74	84 870,00	499 057,74	83 157,74
600	60095	6057	5 641 433,54	5 641 333,54	474 511,23	6 115 844,77	474 411,23
600	60095	6059	1 533 997,35	1 533 797,35	113 393,97	1 647 191,32	113 193,97
757	75702	8110	1 166 000,00	1 162 986,75	255 415,31	1 418 402,06	252 402,06
Razem:							1 562 841,98

W „Sprawozdaniu z wykonania budżetu” za 2022 rok (str. 88) zawarto informację, iż „Są to zobowiązania na zadania ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich: *"Zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstw domowych", "Odpłatne przejęcie urządzeń wodno – kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych", "Budowa infrastruktury służącej rozwojowi mobilności miejskiej na terenie Gminy Czempin wraz z działaniami informacyjno - promocyjnymi", do zaciągania których Burmistrz Gminy otrzymał upoważnienie od organu stanowiącego, oraz w rozdziale 75702 na obsługę zadłużenia, które związane są z uchwałami Rady Miejskiej o wyrażeniu zgody na zaciągnięcie zobowiązań dłużnych.*”

Ponadto Skład Orzekający wskazuje, że postanowieniem § 14 pkt 4) Uchwały Nr XLII/385/21 z dnia 20 grudnia 2021 roku upoważniono Burmistrza do „zaciągania samodzielnie zobowiązań do kwoty 3.000.000,00 zł” oraz w pkt 5) upoważniono Burmistrza do „przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Czempin do zaciągania zobowiązań z tyt. umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy”.

Burmistrz również został upoważniony przez Radę Miejską w Uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej do „zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć, zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Gminy i których płatności wykraczają poza rok budżetowy.

5. Stwierdzono, że w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek oraz kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
010	01043	4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	21 000,00	21 000,00
600	60016	4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	8 000,00	8 000,00
855	85501	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1 000,00	24,53
855	85502	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2 500,00	733,66
900	90001	4580	Pozostałe odsetki	5 597,78	5 597,78
900	90001	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	29 341,04	29 341,04

W zakresie ww. wydatków Burmistrz w „Sprawozdaniu” informuje:

- dz. 010 rozdz. 01043 § 4590 (str. 35) – *„bezumowne korzystanie z nieruchomości pod infrastrukturę wodociągową w Gluchowie zgodnie z wyrokiem sądu”*,
- dz. 600 rozdz. 60016 § 4590 (str. 39) – *„odszkodowanie za nieruchomość przeznaczoną pod przyszłe inwestycje drogowe w gminie”*,
- Dz. 855 rozdz. 85501 § 4560 (str. 75) – *„odsetki przekazane do WUW wyegzekwowane wcześniej od świadczeniobiorców z tytułu nienależnie pobranych świadczeń”*
- Dz. 855 rozdz. 85502 § 4560 (str. 76) – *„odsetki przekazane do WUW wyegzekwowane wcześniej od świadczeniobiorców z tytułu nienależnie pobranych świadczeń”*.
- Dz. 900 rozdz. 90001 § 4580 (str. 77) – *„odsetki zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego X Wydział sprawa z powództwa Zachodniego Centrum Konsultingowego Euro-Invest (Modernizacja oczyszczalni ścieków Czempiń poprzez jej rozbudowę i przebudowę wraz z budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jarogniewice oraz modernizacją istniejących przepompowni ścieków w miejscowościach Czempiń i Borowo)’*
- Dz. 900 rozdz. 90001 § 4600 (str. 77) – *„Wyrok Sądu Okręgowego X Wydział sprawa z powództwa Zachodniego Centrum Konsultingowego Euro-Invest (Modernizacja oczyszczalni ścieków Czempiń poprzez jej rozbudowę i przebudowę wraz z budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jarogniewice oraz modernizacją istniejących przepompowni ścieków w miejscowościach Czempiń i Borowo) - należność główna”*.

6. Wydatki budżetowe związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie niższej niż uzyskane dochody z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, co prezentuje poniższa tabela.

Dochody w zł			Wydatki w zł		
Rozdział	Plan	Wykonanie	Rozdział	Plan	Wykonanie
75618 § 0480	223.000,00	218.689,53	85153	10.000,00	2.989,77
75618 § 0270	113.972,27	113.972,27	85154	479.665,44	315.685,10
85154 § 0970	9.275,00	9.275,00			
85154 § 0940	534,90	474,90			
Razem	346.782,17	342.411,70	Razem:	489.665,44	318.674,87

Stosownie do przepisu z art 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zm.) dochody z opłat za zezwolenia wykorzystywane będą na realizację zadań ujętych w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w programie przeciwdziałania narkomanii i nie

mogą być przeznaczane na inne cele. Niewykorzystane środki na wskazane wyżej cele winny zostać ujęte w planie wydatków kolejnego roku budżetowego.

Niewykorzystane środki pieniężne wynikające z rozliczenia dochodów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i innych dochodów przeznaczonych na wydatki z gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w kwocie 207.400,10 zł zostały zaangażowane w planie przychodów w budżecie roku 2023 na zadania ujęte w powyższym gminnym programie (przy czym kwota 40.780,00 zł została zaangażowana już w uchwale budżetowej Nr LVII/524/22 z dnia 28 grudnia 2022 r. , a pozostała kwota w uchwale zmieniającej budżet Nr LX/563/23 z dnia 20 marca 2023 r.).

7. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych we wszystkich przypadkach wykonano na poziomie 99–100% planu.

III.

W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził następujące uchybienia:

- na str. 8 „Sprawozdania” w wykazie niepodlegających zwrotowi środków pozyskanych z innych źródeł przy dotacjach celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 na zadanie „Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury na terenie Gminy Czempień sposobem na wzmocnienie odporności na negatywne skutki zmian klimatu” w dz. 900 rozdz. 90095 wykazano par. 6206, 6207, 6256, 6257, podczas gdy w uchwale budżetowej w dz. 900 rozdz. 90095 nie zaplanowano dochodów w § 6206 i 6207, co znajduje również odzwierciedlenie w zestawieniu tabelarycznym obrazującym wykonanie dochodów w poszczególnych działach i rozdziałach („Sprawozdanie” str. 25) oraz w sprawozdaniu Rb-27S za IV kwartał 2022 r.
- w „Informacji o stopniu zaawansowania programów wieloletnich”
 - str.118 - przedsięwzięcie pn. „Budowa infrastruktury służącej rozwojowi mobilności miejskiej na terenie Gminy Czempień wraz z działaniami informacyjno – promocyjnymi” - okres realizacji zadania wykazano w latach 2021-2023 zamiast w latach 2020-2023,
 - str.120 - przedsięwzięcie pn. „Edukacja ekologiczna w zakresie energooszczędnych postaw konsumenckich dorosłych i adaptacji do zmian klimatu” - podano, że „limity wydatków przewidziano na lata 2026, 2027 i 2030”, podczas gdy limit ustalono również dla roku 2028,
 - str. 127 – przedsięwzięcie pn. „Wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych” – podano, że limity wydatków określono na lata 2028-2028 i 2030 zamiast 2027-2028 i 2030,

- str. 131 - przedsięwzięcie pn. „Budowa infrastruktury służącej rozwojowi mobilności miejskiej na terenie Gminy Czempin wraz z działaniami informacyjno - promocyjnymi - pozostałe nakłady”- podano, że „limit wydatków zwiększono w 2022 roku do kwoty 102.882,41 zł”, podczas gdy limit na rok 2022 ustalono w kwocie 60.700,31 zł.

- str. 135 - przedsięwzięcie pn. „Budowa biegowego toru tartanowego i skoczni przy Szkole Podstawowej w Czempiniu”- podano informację, że „Zadanie wprowadzono do przedsięwzięć wieloletnich w czerwcu 2022 roku. Określono limit wydatków na rok 2022 w kwocie 1 860 000,00 zł i 2023 w kwocie 2 790 000,00 zł. W grudniu przesunięto limit wydatków roku 2022 na rok 2023. Zadanie planowane jest do zakończenia w roku 2023”, podczas gdy zadanie wprowadzono do WPF uchwałą Nr LV/499/22 z dnia 26.10.2022 r. gdzie okres realizacji ustalono na lata 2022-2023, ustalono limit 2023 w kwocie 45.000,00 zł oraz łączne nakłady finansowe w kwocie 45.000,00 zł, następnie uchwałą Nr LVI/507/22 z dnia 29.11.2022 r. zwiększono łączne nakłady finansowe o kwotę 70.000,00 zł oraz wydłużono okres realizacji do roku 2024 i ustalono limit wydatków w 2024 roku w kwocie 70.000,00 zł.

IV.

W ocenie Składu Orzekającego załączona do „Sprawozdania” z wykonania budżetu informacja o stanie mienia komunalnego została opracowana z zachowaniem postanowień art. 267 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki gmina posiada wraz ze zmianami od dnia złożenia poprzedniej informacji, jego wartość i sposób wykorzystywania oraz dochody z tego tytułu uzyskiwane.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożone „Sprawozdanie z wykonania budżetu” za 2022 rok spełnia wymogi określone w art. 267 i art. 269 ustawy o finansach publicznych.

Wobec powyższego Skład Orzekający orzekł jak w sentencji.

Przewodniczący
Składu Orzekającego
Zdzisław Drost

Pouczenie: *Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.*